

ki so pa na to svojo odliko jako ponosni. Ko je bil poznejši ogrsko-hrvatski kralj Bela IV. še vojvoda hrvatski, in je stoloval v Zagrebu, hotel je neke posebne zasluge turopoljskih seljaških posestnikov poplačati in odlikovati s tem, da jim je podelil dedno plemstvo. Ta l. 1225. le malemu številu rodbin podeljena čast narasla se je v teku stoletij tako, da šteje turopoljska občina dandanes že 600 plemenitaških rodbin, ki živijo na 16 kilometrov dolgem in 12 kilometrov širokem ozemlju v 35 vaseh. (Plemstvo je bilo potrjeno Turopoljcem tudi od vseh poznejših ogerskih kraljev in hrvatskih vojvod.) Poleg lastnih posestev imajo oni tudi skupnega, ki zastoji zlasti v dobro zaraščenih gozdih. Mislim pa, da prav vem, da te plemenitaške rodbine prešinja na moč ohola madjarska zavest, in da z ostalim narodom ne živijo v posebnem prijateljstvu. Plemenitaške predpravice turopoljske pa so, kakor marsikatero druge, splavale po Savi. Vse to omenil sem le mimogrede; povrnem se toraj k svojemu predmetu, namreč k popisu voznje proti Karlovcu.

(Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Polutane od leva in tigrice upajo dobiti v zverinjaku v Dublinu. Sparil se je lev s tigrico. Take polutane so že imeli po zverinjakah, leta 1824. v Windsoru, ki pa niso dolgo živeli. Tedaj so jih dojile psice in jedna koza. Pa tudi pozneje so večkrat imeli podobne živali. Navadno se bili bolj temne barve, v glavo pa podobni levu, život pa imeli vitek kakor tiger. Posebne lepo pisani pa nikdar niso bili.

Novice.

Deželni zbor.

V seji dne 5. maja izroči se več poročil dež. odbora dotičnim odsekom v pretres in poročanje. Posl. dr. Tavčar poroča v imenu upravnega odseka o uvrstitvi v ložkem cestnem skladovnem okraju se nahajajoče občinske ceste, ki se začneja pri mostu blizu Kozarš ter drži čez to vas do Pudoba, kjer se stika z deželno cesto Lož-Planina, med okrajne ceste in predlaga: 1.) 1.9 km dolga občinska cesta, ki se začneja pri mostu v Kozaršah in drži čez vas tega imena do Pudoba, kjer se stika z deželno cesto Lož-Planina, se vvrsti med okrajne ceste. 2.) Deželnemu odboru se naroča, da zaradi izročitve te ceste v oskrbo okrajnega cestnega odbora ložkega potrebno ukrene in dela na to, da jo bodo sedanji skladovniki poprej dobro posuli. — Vzprejme se brez debate. Posl. Lenarčič poroča v imenu upravnega odseka o prošnji zadruga kranjskih živinozdravnikov za ustanovitev deželnih živinozdravniških služeb: Prošnja izroči se dež. odboru, ki naj pozveduje in v prihodnjem zasedanju stavi primerne nasvete. Posl. baron Lichtenberg poroča o prošnji občine blejske, gorjanske in drugih za razdelitev radoljiškega cestnega odbora v dva odbora. Poročevalec predlaga, da se razdelitvi principijelno pritrudi in naroči dež. odboru, da poizve potrebno in poroča v bodočem zasedanju. Posl. Murnik ni za to, da bi se uže danes skusilo, da se skladovni cestni okraj radoljiški razdeli v dva, ker se ni izrekel o tem še cestni odbor, in je sploh treba še mnogih poizvedeb, predno se more končno rešiti ta stvar. Nasvetuje torej, naj se prošnja izroči deželnemu odboru z naročilom, da vse potrebno poizve in potem poroča deželnemu zboru. Posl.

baron Schwegel zagovaraja nasvet odsekov. Pri glasovanju sprejme se predlog posl. Murnika. Posl. dr. Tavčar poroča v imenu upravnega odseka o prošnji županstva v Veliki Dolini za olajšave pri legalizovanju listin do vrednosti 100 gld. Poročevalec predlaga, da se o prošnji preide na dnevni red. Posl. Pfeifer podpira prošnjo ter predlaga, da se ista odstopi dež. odboru z naročilom, da v prihodnjem zasedanju predloži načrt zakona glede olajšav pri legalizovanju listin do 100 gld. Posl. Žitnik toplo priporoča Pfeiferjev predlog. Posl. Višnikar se odločno protivi Pfeiferjevemu predlogu, priporoča predlog upravnega odseka, ter nasvetuje naslednji resoluciji: „Visoka c. kr. vlada se naprosi: 1. da se za malostne zemljiško-knjižne stvari v smislu državnega zakona z dne 5. junija 1890, drž. zak. št. 109., pri katerih v dotičnih listinah napovedani znesek kake tirjatve ali cena ali vrednost kake nepremičnine ali kakega prava sploh ne presega svote 100 gld. brez obresti in postranskih pristojbin, — zakonitim potom odpravi kolek za legalizovanje podpisov pri teh listinah; 2. da se zadevajoča določila sodnega in eksekucijskega reda tako premene, da se prijavljenje potrebnih razglasov o pritožbah ali eksekucijah v deželnih uradnih listih ne bode zahtevalo pri malostnih stvareh do vrednosti 100 gld. in da se objavljajo samo na v dotičnem kraju običajni način.“ Posl. Svetec je za predlog upravnega odseka ter s skušnjami iz svoje 22letne prakse dokazuje, koliko sleparij se je svoje dni zgodilo, ko ni bilo posilne legalizacije. Če se dovoli olajšava, kakor jo predlaga posl. Pfeifer, ponavljale se bodo zopet iste goljufije in sleparije. Posl. dr. Tavčar zavrača posl. Žitnika glede izreka, kdor je za narod, glasuj za Pfeiferjev predlog, in zatrjuje, da bi se z dovoljeno olajšavo kmetu v resnici nič ne ustreglo, ker bi od raznih neveščih oseb napravljena pisma ne bila za rabo pri sodiščih, bi se torej povrnila in kmet bi imel nove sitnosti. Predlog upravnega odseka, da se o prošnji preide na dnevni red se na to vzprejme, istotako resoluciji posl. Višnikarja. Prošnja delegacije avstr. shoda inženirjev in tehnikov za pripoznanje volilne pravice tehnikom in virilnega glasu rektorjem tehničnih višjih šol odstopi se deželnemu odboru, da se o zadevi dogovarja z dež. vlado; istotako se izroči dež. odboru prošnja podobčine Vrhpolje za uvrstitev vrhpoljsko-dupeljske občinske ceste mej okrajne ceste. Ustno poročilo upravnega odseka o §. 5. letnega poročila dež. odbora marg. št. 2 in 3 se vzame na znanje. Posl. Šuklje utemeljuje svoj samostalni predlog glede priznanja nagrade kiparju Alojziju Ganglu in priporoča, da se predlog izroči finančnemu odseku. Predlog se vzprejme. Posl. Višnikar poroča v imenu finančnega odseka o zgradbi kamnitega mostu čez vodo Reko pri Ostrožnembrdu. Za zgradbo dovoli se 2000 gld. podpore iz dež. zaklada. Posl. Luckmann poroča v imenu finančnega odseka o zgradbi nove dež. bolnice v Ljubljani in sklicujoč se na poročilo finančnega odseka predlaga:

1. Pogodbi z gosp. J. Gorupom glede prodaje stare bolnice in s knezoškofijskim ordinarijatom glede nakupa stavbišča se vzameta na znanje.

2. Razširjenje paviljonov za medicinski, kirurški in okulistični oddelek se odobruje.

3. Deželni odbor se pooblašča za vpeljavo centralne kuritve v vseh paviljonih, kuhinji in perilnici in za oddajo del na podstavi predloženih ponudb in takih, ki bi še došle, s pristavkom, da se od podjetnika po pogodbi zagotovi označena korist te kuritve in dobra funkcija naprave.

4. Deželnemu odboru se naroča, da pogodbo z redom usmiljenih sester glede zgradbe kuhinje, gospodarskih poslopij in kapele v toliko premeni, da se vsled vpeljave centralne kuritve v teh poslopijih dosežen prihranek odtegne od pogojenih 50.000 gld.

5. Deželnemu odboru se naroča, da preskrbi načrt za hiralnico s prostorom za 50 moških in 50 ženskih hiralcev s

stroški v najvišjem znesku 50.000 gld., da odloči stavbišče poleg belnice in eventualno prične z zgradbo.

6. Kranjski hranilnici se izreče zahvala za donesek k stroškom za hiralnico.

7. Deželni odbor se pooblašča, da skupili za staro bolnico in infekcijsko bolnico, doneska mesta ljubljanskega in hiralnice, kakor tudi iz deželnega zaklada dovoljene kredite porabi za novo bolnico in hiralnico; ob enem se mu naroča, da v prihodnjem zasedanju glede nadaljnega pokritja troškov stavi primerne nasvete.

Poslanec vitez dr. Bleiweis poudarja važnost zgradbe dež. bolnice, govori obširno o oskrbovalnih stroških, o lastnih režiji in utemelji ter predlaga nastopni resoluciji: 1. Dež. odboru se naroča, da izposluje pri državni upravi izdaten prispevek k zgradbi porodniškega paviljona. 2. Dež. odboru se naroča, da pripravi vse potrebno, da bode inkorporacija dež. bolnišnice k stolnemu mestu v času omogočena, ko bode dograjena nova bolnišnica. Posl. Klun se protivi posebno drugemu predlogu finančnega odseka, po katerem naj bi se bolnišnica razširila in predlaga, da se ostane pri prvotnem načrtu, rekoč, da je treba štediti. Posl. Šuklje zavrača predgovornika, češ, da se mu zdi, da je hotel posl. Klun s svojimi dokazi, nasprotovanju proti razširjenju in svarili za štedenje ustvariti si le agatijsko sredstvo, s katerim bi se lahko na kakem volilskem shodu reklo: Glejte tako so gospodarili dosednji poslanci, glejte, da jih odstranite. Sicer pa govornik toplo priporoča predloge finančnega odseka. Ko so še posl. dr. Vošnjak, baron Schwegel in poročevalec Luckmann priporočali finančnega odseka predloge, so se ti vzprejeli, kakor tudi resoluciji posl. vitez dr. Bleiweisa

— **Osobne vesti.** G. Frančišek Gregori kaplan v Šmarju pod Ljubljano, gre za provizorja v Zatičino, v Šmarje pride g. Janez Zakrajšek kapelan v Metliki.

— **Deželni zbor kranjski** ima jutri dne 13. t. m. svojo zadnjo sejo v tem zasedanju.

— **Dvajsetletnico** svojega obstanka praznuje v nedeljo dne 14. t. m. v Zagorji na Pivki ondotno narodno bralno društvo in razvije svojo novo lepo zastavo. Združeno s to slavnostjo blagoslovilo bo tamošnje ognjegasno društvo svojo novo brizgalnico.

— **Jožef Cimperman** †. Na nebu slovenskega pesništva zatemnila je zopet za zmirom svetla zvezda, umrl je v Ljubljani dne 5. t. m. zvečer plodoviti in odlični pesnik ter pisatelj Jožef Cimperman v 47. letu svoje starosti. Pokojnik četudi od svojega 13. leta na telesu tako pohabljen, da si ni mogel z nobeno nogo nič pomagati pospel se je vender s svojo pridnostjo in z izvanredno nadarjenostjo do jako odličnega leposlovca slovenskega. Bil je premarljiv in preodličen pesnik in pisatelj slovenski, katerega nesmrtni proizvode bo hvaležni slovenski rod še v poznem času s slastjo prebiral in se čudil krasoti njihovim. Prvikrat stopil je pokojnik v javnost l. 1865., od katerega časa se je potem vedno oglašal v raznih listih slovenskih, kakor v „Učiteljskem Tovarišu“, Stritarjevemu „Zvouu“ in zadnji čas v „Ljubljanskem Zvonu“. — Kako je slovenski narod vedil ceniti zasluge Cimpermna trpina za slovensko pesništvo, pokazal je tudi prelepi pogreb, katerega je imel prezaslužni pokojnik minulo nedeljo. Udeležilo se je pogreba prav mnogobrojno število odličnih rodoljubov slovenskih in več društev z zastavami. — Prezaslužnemu pesniku slovenskemu bodi večna slava!

— **Shod volilcev.** Državni poslanec dr. Andr. Ferjančič sklicuje na nedeljo dne 14. maja t. l. ob 3 $\frac{1}{2}$ uri popoldne shod volilcev v čitalnico v Vipavi. K shodu na katerem bo poročal o svojem delovanju v državnem zboru vabi najuljudneje vse volilce.

— **Tržaške volitve.** Tržaško namestništvo določilo je za začetek občinskih volitev 29. dan maja.

— **Celjski Slovenci** uložili so pri mestnem magistratu celjskem zahtevo, da se napravijo dvojezični napisi, da se vsa razglasila izdajajo v obeh jezikih in da se pri mestnem uradu nastavljajo samo obeh dež. jezikov zmožni uradniki. Dne 6. t. m. je občinski svet to zahtevo brezpogojno odklonil.

— **«Narodni dom» v Ljubljani.** Načrtov za zgradbo „Narodnega Doma“ v Ljubljani došlo je 17. V to odbrani razsojevalni odbor priznal je v svoji seji prvo darilo v znesku 1000 kron načrtu, ki ga je napravil arhitekt in stavbeni mojster Frančišek Škabroust v Pragi. Projekt arhitekta Antona Wolfa v Ljubljuni in skupni projekt arhitekta Karola Maschek-a ter Rudolf Tönnies-a na Dunaji sta dobila darila po 500 kron. Poleg teh obdarovanih načrtov izrekel je odbor pohvalno priznanje še nekaterim drugim načrtom. Projekti so sedaj javno razstavljeni v hiši št. 2 na Mestnem trgu II. nadstropje. Vstopnina je 10 kr. na korist podjetju. Odbor „Narodnega Doma“ se ima sedaj odločiti za enega obdarovanih načrtov, oziroma se izreči za potrebne spremembe tega ali onega projekta na kar bo moč z zgradbo poslopja takoj pričeti.

— **Slovensko planinsko društvo** napravi o binkoštih izlet na Učko (Monte maggiore), v Opatijo, Reko in na Trsat. Da bode odbor utegnil vse potrebno zaradi prenočišč in drugih reči o pravem času ukreniti, presi uljudno, naj se tisti, ki se mislijo pridružiti, prijavijo ustno ali pismeno do dne 16. maja zvečer pri društvenem blagajniku g. Sokliču pod Trančo v Ljubljani. Natančnejši program pozneje.

— **Pasji kontumac.** Magistratni razglas s katerim se je, odredilo, da smejo psi le s torbo okoli hoditi ali pa se morajo povsod zunaj hiše na vrvici voditi, zgubil je dne 6. t. m. svojo veljavo.

— **Zadnji mesečen semenj** je bil z ozirom na to, da je bil ravno prejšnji teden veliki letni semenj, se dosti dobro obiskan Prignalo se je 339 konj in volov, 179 krav in 33 telet, skupaj 551 glav. Kupčija je bila najboljša za krave in teleta.

— **Tatovi ulomili** so minuli torek po noči v prostore šišenske pošte in odnesli 800 gld. denarja. Zlodejem še niso na sledu.

— **Požar.** Minolo nedeljo popoldne uničil je velik požar vas Zahomce pri Podkloštru na Koroškem. Pogorelo je do 40 poslopij.

— **Nesreča.** Minoli ponedeljek zvečer prijel je na jnžnem kolodvoru stroj mešanega vlaka uradnika g. Vidica ter ga s tako močjo vrgel v stran, da se je prav opasno poškodoval na glavi. Prenesli so ga nezavestnega v bolnišnico.

— **Popravek.** V zadnjem listu se je 36. vrsta spisa „Balkanska mesta“ — „niki in uradniki močno zastopani mej bolgarsko inteligenco.“ — po pomoti tiskala na strani 154. zgoraj, mesto na strani 155. zgoraj.

— **Nezaslišani rop.** V Parizu ne davno pridejo štirje lepo oblečeni sleparji v hišo markizije de Paris. Povedali so hišniku, da so poslani od preiskovalnega sodnika da vse v hiši preiščejo, ker se je pri preiskavi pokazalo, da je markiz dobil od panamske družbe 300.000 frankov. Jeden sleparjev je bil za komisarja drugi za tajnika, dva pa za pisarja. Najprvo so izprašali hišnika in njegovo ženo, na to jih pa zaprli v neko sobo in hišo preiskali od vrha do tal. Odprli vse omare in pobrali mnogo dragocenosti, iz kleti celo zalogo šampanjca. Preiskovali so sedem ur in ukradene stvari naložili na voz, ki jih je čakal. Predno so odšli sta hišnik in njegova žena morala jim še podpisati neke papirje. Pokradli so vseh stvari za 300.000 frankov.